

Sändlista

Bildande av Bredsjö mossens naturreservat i Motala kommun samt fastställande av skötselplan för naturreservatet

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken ett område inom fastigheterna Stappegården 1:3, 1:4, Tjälltorp 2:4 samt 2:20, Motala kommun som naturreservat med syfte, föreskrifter och skötselplan enligt nedan. Naturreservatets gräns är markerad på bifogad karta, bilaga 1.

Naturreservatets namn skall vara Bredsjö mossen.

Syftet med reservatet

Syftet med Bredsjö mossens naturreservat är att skydda och vårda värdefulla skogar och våtmarker. Karakteristiska arter för lövrika barrskogar, tallskogar, våtmarksmiljöer med högmossar och kärrmiljöer i allmänhet och hotade, sällsynta samt hänsynskrävande arter i synnerhet, ska fortleva i gynnsamt tillstånd. Ett övergripande syfte är även att tillgodose friluftslivets behov av områden för naturupplevelser.

Syftet ska nås genom att området undantas från skogsbruk och annan exploatering. Området ska skötas på så sätt att våtmarkernas hydrologi säkras och den successiva igenväxningen motverkas. I skogen tillämpas fri utveckling i kombination med kompensationsåtgärder för tidigare negativ påverkan och brister av naturliga störningar som brand. Därmed tryggas så långt som möjligt habitat och substrat för de hotade, sällsynta och hänsynskrävande arterna och därigenom möjligheten för deras fortlevnad. Friluftslivets besöksmöjligheter ska underlättas och information om området ska tillhandahållas.

Syftet med naturreservatet är även att utpekade livsmiljöer och arter enligt Natura 2000 skall uppnå och bibehålla ett gynnsamt tillstånd.

Föreskrifter

A. Med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken, om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet, är det, utöver vad som annars gäller, inte tillåtet att:

1. bedriva täkt, gräva, schakta, spränga, borra, utfylla, plöja eller utföra annan mekanisk markbearbetning;
2. anlägga väg, campingplats eller uppställningsplats för fordon, båtar eller andra farkoster;
3. framföra motordrivet fordon. Undantag gäller för älgdragare vid uttransport av fällt vilt;
4. uppföra torn, byggnad eller annan anläggning;
5. uppföra mast, vindkraftverk, eller att uppföra luft- eller markledning;
6. anordna upplag;
7. tillföra växtnäringsämnen eller jordförbättringsmedel, använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, tillföra kalk eller andra mineralämnen;
8. avverka, gallra, röja, så, plantera, markbereda eller utföra annan skogsbruksåtgärd eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;
9. jaga fågel och bäver;
10. utfodra eller anordna åtel för klövvilt.

Dessutom är det förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd:

11. efter avslutad jaktsäsong lämna kvar snitslar eller annan anordning;
12. vidta någon typ av åtgärder som riskerar att på ett betydande sätt grumla vattnet;
13. ändra florans eller faunans sammansättning genom inplantering av arter.

B. För att tillgodose syftet med reservatet förpliktar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken ägare, att utan ytterligare ersättning, och innehavare av särskild rätt till fastigheterna tåla att följande åtgärder vidtas inom reservatet:

1. utmärkning av, och information om, reservatet;
2. skötsel genom åtgärder som motverkar igenväxning av våtmarken (dämmen, röjning av ungtall) och bibehåller en hög lövträdsandel (avdöda unggran) samtidigt som skogen berikas på multnande ved. Eventuellt kan myrslåtter bli aktuellt och naturvårdsbränning i välavgränsade skogspartier. Därtill kommer reservatet lämnas för fri utveckling under långa tider. Riktade åtgärder för arter inom fågel- respektive art och habitatdirektivet eller åtgärdsprogram för hotade arter kan även bli aktuella;
3. dokumentation i samband med åtgärder och uppföljning;
4. iordningställande av anordningar för friluftslivet så som exempelvis parkeringsplats, vandringsled, vindskydd och informationsskyltar.

C. Med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, föreskriver Länsstyrelsen om rätten att färdas och vistas inom reservatet, att det utöver vad som annars gäller, inte är tillåtet att:

1. ta grenar eller annan ved, bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;
2. samla ryggradslösa djur, mossor, lavar eller vedsvampar med undantag för enstaka individer för artbestämning genom håvning eller plockning;
3. förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att borra, spränga, gräva, rista, hacka eller måla;

Dessutom är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd

4. utföra sådan verksamhet, vetenskaplig undersökning eller enstaka studie som kan leda till skada eller annan negativ påverkan på växt- eller djurlivet.

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som Länsstyrelsen utser, att utföra de åtgärder som krävs för reservatets vård och skötsel och som framgår av föreskrifter B1-4.

Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för prospekteringsverksamhet och mineralutvinning efter tillstånd enligt bestämmelserna i miljöbalken och minerallagen.

Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för skötsel av befintliga anläggningar, efter samråd med Länsstyrelsen, enligt servitut och avtal.

Skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken fastställer Länsstyrelsen de mål och riktlinjer som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen, bilaga 2.

Förvaltare för naturreservatet skall vara Länsstyrelsen Östergötland.

Skäl för beslutet

Bredsjömossen hyser, höga naturvärden knutna till både våtmarksmiljöer och skogsmiljöer. Typiska arter för dessa biotoper, som missgynnas i skogsproduktionslandskapet, finns representerade i området. Området ingår i det europeiska nätverket Natura 2000, i Myrskyddsplan för Sverige och skogen är av reservatsklass enligt den nationella strategin för skogsskydd. Bredsjömossen är klassat som riksintresse för naturvården.

För att naturvärdena ska bestå och utvecklas bör området undantas från skogsbruk och annan exploatering, samt skötas på så sätt att tidigare negativ påverkan och brister av naturliga störningar, kompenseras i kombination med fri utveckling.

Länsstyrelsen bedömer att Bredsjö mossen är prioriterat för områdesskydd i form av naturreservat enligt den nationella och regionala strategin för skogsskydd, samt i enlighet med Myrskyddsplan och vägledning för hantering av Natura 2000-områden. Reservatsbildning är även ett led i arbetet med att uppnå miljömålen ”Myllrande våtmarker”, ”Levande skogar” och ”Ett rikt växt och djurliv” om vilka regering och riksdag har beslutat.

Natura 2000

En stor del av reservatet är ett Natura 2000-område med namnet Bredsjö mossen och sitekod SE0230339. Följande habitat och arter enligt EU:s art- och habitatdirektiv är utpekade i området:

9010 *Västlig taiga	33 ha
7110 *Högmossar	88 ha
7140 Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn	36 ha
9080 *Lövsumpskogar av fennoskandisk typ	8,7 ha
91D0 *Skogbevuxen myr	13 ha
3160 Dystrofa sjöar och småvatten	3,8 ha
7120 Degenererade högmossar	3,0 ha

*= prioriterat habitat

Följande fågelarter enligt EU:s fågeldirektiv är utpekade i området:

Fiskgjuse	<i>Pandion haliaetus</i>
Orre	<i>Tetrao tetrix tetrix</i>
Sparvuggla	<i>Glaucidium passerinum</i>
Storlom	<i>Gavia arctica</i>
Trana	<i>Grus grus</i>

Länsstyrelsen bedömer att Natura 2000- områdets tillstånd kommer att gynnas av reservatbildningen och den skötsel som därav följer.

Lämplig användning av markområde

Enligt 1 kap. 1 § miljöbalken skall densamma tillämpas så att bl.a. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Länsstyrelsen har, i enlighet med 3 kap. miljöbalken, prövat och funnit att bildandet av Bredsjö mossens naturreservat är förenligt med en, från allmän synpunkt, lämplig användning av markområdet och att beslutet inte strider mot gällande kommunal översiktsplan.

Bredsjömossens naturreservat ligger både inom utpekad riksintresse för värdefulla ämnen och mineral (Zinkgruvan, SGU beslut 2005-12-14) och delvis inom riksintresse för naturvärden (Natura 2000 området SAC, SE0230339). Därmed ska en avvägning mellan dessa riksintressen göras till fördel för det ändamål som främjar en långsiktig hushållning av mark och vatten och den fysiska miljön i övrigt. Det innebär att föreskrifterna i Bredsjömossens reservatsbeslut ska möjliggöra prospektering och etablering av mineralutvinning efter tillstånd enligt bestämmelserna i miljöbalken och minerallagen.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken prövat och funnit att bildandet av Bredsjömossens naturreservat inte går längre i inskränkning av enskilds rätt att använda mark och vatten, än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensutredning av påverkan av beslutet på allemansrätten

Länsstyrelsen ska enligt förordning om konsekvensutredning vid regelgivning 2007:1244, i den omfattning det behövs göra en konsekvensutredning av hur allemansrätten påverkas genom beslutet om naturreservat. Länsstyrelsen gör bedömningen att ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § inte ger negativa konsekvenser för vistelse och färd i naturreservatet utöver vad som är brukligt enligt allemansrätten. Ordningsföreskrifterna skall samtidigt leda till att reservatets syfte uppnås.

Miljö kvalitetsmål

Bildandet av naturreservatet Bredsjömossen är en del av uppfyllandet av miljö kvalitetsmålet *Myllrande våtmarker, Levande skogar* och *Ett rikt växt och djurliv* om vilket Sveriges riksdag och regering beslutat.

Ärendets handläggning

Dokumentation

De mycket höga naturvärdena inom Bredsjömossens naturreservat har dokumenterats i flera skrifter och inventeringar. År 1980 får Bredsjömossen högsta klass i inventeringen Myrar i Östergötland. Detta gäller även i Länsstyrelsens publikation *Natur & kulturmiljöer i Östergötland* från 1986. Efter kyrkans förvärv av den södra delen av mossen avsätts den som internreservat 1992. Våtmarkens värden beskrivs även i Motala Kommuns naturvårdsprogram 2000 och år 2001 anmäls området som Natura 2000-område vilket fastställs av regeringen 2005. Sveaskog klassar delar av skogen som nyckelbiotoper och naturvärde. Under 2003 genomför Länsstyrelsen regeringsuppdraget om naturvärdesbedömning och skydd av viss skog, för statligt ägd mark. Området dokumenteras även i Myrskyddsplan för Sverige 2007.

Reservatsbildning

Reservatet har stakats ut och mätts in av Lantmäteriet i Motala kommun samt statliga lantmäteriet. Värdering av området genomfördes av NAI Svefa AB i samråd med markägarna och på uppdrag av Länsstyrelsen. Därefter förhandlade Naturvårdsverket och NAI Svefa AB med markägarna och kom överens om köp

respektive ekonomisk ersättning för intrånget i markanvändningen som blir konsekvens av naturreservatsbildningen. Utbetalning har skett 2005-12-20 för en del av området, och beslut om resterande utbetalning av ekonomisk ersättning har tagits av Naturvårdsverket 2012-06-18. Lantmäteriet i Motala har genomfört förrättning för den av staten förvärvade fastigheten i reservatet.

Remissyttranden

Länsstyrelsen har remitterat förslag till beslut till markägare, övriga berörda sakägare Naturvårdsverket, Statens geologiska undersökningar SGU, Bergstaten, Skogsstyrelsen Östergötland Naturskyddsföreningen i Motala kommun, och Zinkgruvan Mining AB. Lindhults jaktlag, Bergstaten, SGU, Skogsstyrelsen, Motala kommun, Zinkgruvan mining, och Naturskyddsföreningen i Motala har svarat på remissen.

Länsstyrelsens avvägning med avseende på remissyttranden

Bergstaten erinrar mot beslutsförslaget och uttrycker att det finns fog för en framtida ansökan om bearbetningskoncession inom reservatsförslagets nordvästra hörn. Zinkgruvan mining önskar i sitt svar på remissen att beslutet säkerställer att föreskrifterna inte ska utgöra hinder för prospekteringsverksamhet och mineralutvinning efter tillstånd enligt bestämmelserna i miljöbalken och minerallagen i området för Bredsjö mossens naturreservat. SGU har inget att erinra mot reservatsbildningen eftersom de bedömer att föreskrifterna täcker in eventuella behov av prospektering mm. Skogsstyrelsen, Motala kommun, Naturskyddsföreningen och Lindhults jaktlag har inget att erinra mot beslutet. Motala kommun anser att beslutet om naturreservat är positivt. Naturskyddsföreningen i Motala och Lindhults jaktlag tillför i sina remissvar intressant information om artförekomster, naturvärden mm. Naturskyddsföreningen anser att området är värt att bevaras men skulle helst se en utökning av reservatet så att hela Bredsjön med strandzon skyddas som naturreservat.

Länsstyrelsen anser att beslutet om naturreservat inte innebär något hinder för prospektering och etablering av mineralutvinning efter tillstånd enligt bestämmelserna i miljöbalken och minerallagen, eftersom föreskrifterna inte hindrar detta. Länsstyrelsen bedömer att beslutet inte innebär någon betydande skada på riksintresset för värdefulla ämnen och mineral. Därmed är förslaget om naturreservatsbildning förenligt med 3 kap. 7§ miljöbalken. Länsstyrelsen är medveten om att en framtida bearbetningskoncession kan komma att beröra naturreservatet. Länsstyrelsen anser i och med den skrivning som finns efter föreskrifter om att dessa inte ska utgöra hinder för prospekteringsverksamhet och mineralutvinning efter tillstånd enligt bestämmelserna i miljöbalken och minerallagen, att Zinkgruvans minings synpunkter är tillgodosedda i beslutet.

Länsstyrelsens avgränsning av naturreservatet utgår framförallt från naturvärden i skog och våtmark. Utifrån dagens naturvärdesbedömningar uppnår strandzon kring Bredsjön utanför reservatet, inte naturvärden av reservatkvalitet. Samtidigt bör denna strandzon skyddas genom hänsyn i skogsbruket. Skötselplanen har kompletterats med information och rättelser från Naturskyddsföreningen och Lindhults jaktlag.

Övrigt

Natura 2000

Livsmiljöer och arter som är utpekade enligt Natura 2000 skall uppnå eller bibehålla ett gynnsamt tillstånd. Detta innebär att verksamheter eller åtgärder som kan orsaka betydande påverkan på områdets livsmiljöer, och/eller störa arter i området, kräver tillstånd enligt 7 kap. 28a § första stycket miljöbalken sedan 2001-07-01.

Verksamheter som är direkt förenliga med områdets förvaltning och skötsel kräver ej tillstånd (7 kap. 28a §, andra stycket miljöbalken). Åtgärder enligt fastställd skötselplan kan dock kräva tillstånd. Tillståndsprövning skall föregås av ett tidigt samråd enligt 6 kap. 4 § miljöbalken. Om verksamheten eller åtgärden kräver en tillståndsprövning skall en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) bifogas tillståndshandlingarna (6 kap. 1 § miljöbalken). MKB:n skall belysa hur områdets utpekade livsmiljöer och arter påverkas.

Strandskydd

Vissa delar av reservatet är beläget inom område där strandskyddsbestämmelser gäller enligt 7 kap. miljöbalken.

Gagnvirke

Allt utfallande gagnvirke i samband med naturvårdsåtgärder som utförs med stöd av föreskrifter och skötselplan tillfaller staten.

Hur man överklagar,

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 4. (Miljödepartementet). Sakägare anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse om beslutet var införd i ortstidning.

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft utom föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, avd C, vilka gäller omedelbart.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har, förutom undertecknade, naturvårdsdirektören Claes Svedlindh, byrådirektören Maria Taberman, länsassessorn Karin Fridell, byrådirektören Carolina Olsson och antikvarien Mattias Schönbeck deltagit.

Magnus Holgersson
Länsråd

Annika Forsslund
Byrådirektör

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Inventeringsrapport
4. Hur man överklagar

akten (naturreservatsdossier)

Sändlista

Bertil Svensson, Stekelstigen 3, 591 52 Motala.
Linköpings stift, Box 1367, 581 13 Linköping, linkopingsstift@svenskakyrkan.se
Norrgårdens jaktlag, Att: Per Kaliff, Villavägen 26, 696 76 Zinkgruvan
Slättens Jaktlag, Att: Lundgren Per, Lovartsgatan 13, 603 85 Norrköping

Kopia till

Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm
Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 Stockholm
SGU, Box 670, 751 28 Uppsala, sgu@sgu.se
Skogsstyrelsen, Östergötlands distrikt, Datalinjen 1, 583 30 Linköping
Motala kommun, 591 86 Motala, motala.kommun@motala.se
Naturskyddsföreningen i Motala, att I. Lundqvist, Kulla Södergården 112, 590 32 Borensberg
Zinkgruvan Mining AB, Centrumvägen 1, 696 81 Zinkgruvan
Bergstaten, Varvsgatan 41, 972 32 Luleå, mineinspect@bergsstaten.se
Reservatsförvaltaren, Anneli Lundgren
Motala kommun, Lantmäterimyndigheten, 591 86 Motala (när beslutet vunnit laga kraft)
Lantmäterimyndigheten, Box 1111, 462 28 Vänersborg
Länets författningssamling
Tidningskungörelse